

Petrus Papiaran Kakaran Suda Miamun

Nan Isa Fagan Gin

¹⁻² Dzi Petrus, Yisus Kristus aposelan, ikakar nan ani da agam Anutu ampangan dzarangan da mpada bida rib marawampua ming'a wasa' i provins Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia, da Bitinia. Miamun bingan da Ramang' Anutu isru' i agam da iraga agam i suda Arangan ampangan mararam da atsung'a Yisus Kristus nanggan da suda fa' i Arangan bi' gan. Da nam igi iwa' da agam i gum Marapayam Mararam nanga wasa' i agam. Anutu maraampi gan nafung' nasisung' agam da nayafa agam wangunggam bini angu.

Nam Mpada Bini Gunungun Rurim Maran i Agi

³ Agi natsarif Anutu, agi Nifutsarifang' Yisus Kristus Anutu gan da Ramanggan. Maran intu' i agi tsira' angu, ibinigi da ira' i Yisus Kristus marata' iming' garam mampan gin; i sanab bida nigi da Anutu irim nam mpadan fa' da agi. Da nam mpadan fa' igi irim riniurun da agi i rima marang' i nam bini bini Anutu tagadan ugu da sru'a gin bida agi bung' awa' rutin.

⁴ Ibinigi da agi bung' ayu nam mpada bini naming' Gunungun nabi nam bini raman ruas utusa gin fadan da narun rusan. Da nam mpada

bini igi anung' isang' i maisan u. Nam igi saputa' i Anutu maranggan da anung' isang' i bubumpuadan u. Da wasang' i ntsupan u, ima'. Anutu impa tayang' nam mpadan bini igi i agam musa udan.

⁵ Da yaba i agam nanggam muarutsa Yisu igi da Anutu nampanggan impa tayang' agam da rubung' ampa tayang' agam nasang' Arangan nanggan rima garam sib igi nakap nidzun da nawa' dzidziwan da gubu' buntun aga.

⁶ Nam santan igi inang da agam nugum itsia' iyus, da bitsinta' aruani da gubu' uts pas angu da nam intsa'an mara maran irim wangun barabindan da agam.

⁷ Nam bida nig iwa' i intsa'a agam nanggam muarutsan da santing'a bida agam nanggam muarutsan igi nam nidzun, bida garam intsa'a gol i dzaf ugu. Gol igi isang' i maisan, da bitsinta' rib inang da irim gol ifa dzaf i sru'a gin bida nig gol nidzun ma ima'. Gol igi nam bini, da bitsinta' agam nanggam muarutsan nidzun idaum iyus gol. Da gubu' nam intsa'an igi santing'a nam muarutsan igi wasi, da Anutu bung' ani nan bini i agam da narim bingan tsira' da agam da nara' i agam da gubu' Yisus Kristus wa'a dzidziwan da gubu' buntun aga.

⁸ Agam anung' iwarip itsanga Arangan, da bitsinta' agam maram yari i Arangan da irim wanggun rutin. Aruani da agam anung' itsangan Arangan, da bitsinta' agam imuaruts Arangan da nugum inuf nidzun. Nam nugun tsia'an arigi da iyus nam nugun tsia'an sib angu, da garam bung' asau nan i nida i nam nugun

tsia'an igi fasang'a i gan ntsupan.

⁹ Agam nugum itsia', i wain, agam iyu da rubung' ayu nanggam muarutsan nidzungen, nigi Anutu nanggan rima agam sib da uda agam sinung' nam maisan.

¹⁰ Profet ruas ifis i nan mung' i Anutu nanggan rima sib igi da ini Arangan bung' arim maraampi gan da agam. Ribarangan inang gum babampafan nidzun angu i sauda uwayant ming'a wasa' i Anutu nanggan

¹¹ i sru'a i Kristus nanggan buaring'a barabin da musa uda bingan tsira'. Nigi da Kristus Marapayaman mpada wasa' i ribarangan ini nan profet gin. Da ribarangan ini sru'a i nam tuasarigi bung' awa' da gubu' idzuwai da bung' awa' nabianung'.

¹² Da bitsinta' Anutu ikupis nan wasi da ribarangan ibi ribarangan anung' ini nan profet igi i ribarangan rungan sru'a i nam igi wa'a bida anung', da bitsinta' ribarangan ini nan igi i agam sru'a gin. Da aruani da Anutu itangin Marapayaman Mararam iru' iming' Gununggun ba, da wasa' i riniurun Marapayam gin, da rib fisa i sising' bini ini da agam sib i nam Anutu nangan. Angira ruas ibinigi maran yari iyus i uda uwayant i nam bini tuasaru Anutu nanga i agam igi.

Wampa Mararam

¹³ Ibinigi da watip uwayantam i nanga gum da wampa tayang' uwayantam da nanggam mpadan. Wamuaruts babampaf da warim

maram i maraampi Anutu nida riman da agam da gubu' aru Yisus Kristus wa'a dzidziwan.

¹⁴ Watang' warang' i nan nidzun nabi mama' narun narun nangan da ringanta i nan da atsung'a gin. Anung' nangan da uwayant maisan untapa i agam bida agam nangan da gubu' agam mamida i sru'a i nan nidzun ugu u.

¹⁵ Ima', Arangan aru nu'a agam sib igi da Arangan mararam. Ibinigi da wampa mararam da watsung' sanab rururungan i nanggam yungan sib angu,

¹⁶ ibi Anutu nanggan kakaran nida mung' ugu, “Wampa mararam, i wain Dzi mararam.”

I Nam Ntsuman Tsira' Bingan da Anutu Intsum Agi Gin

¹⁷ Agam inang da inu' Anutu da ifaring' Arangan “Ramang'.” Anutu arigi bung' araru garam bitsinta' bitsinta' natsung' gan guman nangan i sanab bitsinta' angu nasang' santan. Ibinigi da gubu' agam rumpada intap ani bida garam marawampua, da watang' warang' nidzun i Anutu da warat i Arangan angu.

¹⁸ I wain, agam isru' sib, mung' da agam inang da yatsung' uwayant maisan agam uda ming'a tafam rusam gin. Da bitsinta' Anutu irim nam ntsuman i uda agam sinung' sanab maisan igi. Da anung' irim nam intap ani, bida silva da gol, sang'a i maisan i uda agam sinung' uwayant maisan igi u.

¹⁹ Ima', Arangan intsum agam i Kristus bi' gan, da bi' arigi bini iyus nam santan. Kristus

arangan iwa' ibi dumpa narun mangan sauda rini uram mangan ma rini mais mangan ngaung'a i riniubitan.

²⁰ Anutu iraga Kristus i nanga gum aru uda agam sinung' uwayant maisan igi mung', raiyi da Arangan itangin intap. Da bitsinta' wa'a gubu' bampa sib aru agi mpada gin ani, da Anutu inang da Kristus iwa' dzidziwan, i rima agam sib.

²¹ Da yaba i Kristus guman nangan igi, da agam imuaruts Anutu, i Arangan ra'a i Kristus sinung' nam mampan da rima bingan tsira' rutin. Ibinigi da agam imuaruts Anutu da irim maram gin i nanga nam Aranga ragada mung' i nangan ugu.

Agì Marang' Nari Nidzun i Raing' Rusang'

²² Agam yatsung' nan nidzun da wasa' i nam yungan bini bida nigì da agam inang wangunggam isap i Anutu maranggan. Ibinigi da agam maram yari nidzun i raim da nafum rusam wasa' i Anutu ampanggan ruta wangunggam sapan. Aruani da wanang gum babampafan i maram arida i ruam da warim wangunggam santan da ruam.

²³ Agam itip isu fa' sib ibi mama' narun rinan aping'an. Da nam mpada maran ta'an fa' igi anung' iwa' iming' nam yamun sang'a i mutan u, ima'. Iwa' iming' nam yamun nangan da ming'a ratar. Nam yamun nidzun arigi da Anutu nanggan, nigì nan maran ta'an da wasang' i ntsupan u.

24 Anutu nanggan kakaran mung' ugu ini ibiani,

“Garam gar sib angu nanggan mpadan inang da intsup sung angu ibi ubub.

Ribaranga binganggan tsira' da rini gira gan iwa' ibi ubub maraburuab.

Ubug inang da imayang' gin da maraburuaban inang da irua'.

25 Da bitsinta' Nifutsarif nanggan igi bung' aming' ratar nanting angu.”

Nan arigi da sising' aru rib fisa gin da agam.

2

Nifutsarif Isu Tauf Bini Ming'a Ratar

¹ Agam isu fa' sib, ibinigi da agam watangin sanab maisan santan agam nanga i rib fain da uwayant iyu'a nam da uwayant umpur i tsarifa runggam. Da watangin uwayant uda wangun maisan i garam mangan yaba i gan nam bunumpan ma binganggan tsira' da nan barun sib angu nabinigi.

² Ibi mama' mitan inang da maran yari i sisun tutan, da agam nabinigi maram wari nayus i uda Anutu nanggan. Nigi sisu gurun nidzun bada ming'a Anutu gin da rima agam ganunggam sib i agam ying'a suda tsira' da uda riniurun i nanggan muarutsan sang'a agam wa'an da Anutu nanggan rima agam sib aga.

³ I agam yintsa' uwayant Nifutsarif nangan da agi, da agam isru' gin sib i Nifutsarif igi bini funub.

⁴ Nifutsarif igi ibi tauf maran ta'an da garam da sagat ibugin da itapu rai, da bitsinta' Anutu iraga Arangan sib da itsanga Arangan bini funub. Gubu' agam bada rutin,

⁵ da agam ibinigi ibi tauf maran ta'an da Anutu inang da rutip agam isu ungar mararam aru garam gar mamida i tsangandan, i agam wa'a bida garam utup mararam pumu'a Anutu wain* i rima nanggam mpadan suda dangki fadan da Anutu. Da Arangan maran yari i nam tsaradan igi iyab i nam Yisus Kristus nangan.

⁶ I Anutu nanggan kakaran mung' ugu ini ibiani,

“Waringantin! Dzi rim tauf mangan iming' gamp Saion.

Nigi tauf bini aru dzi ragadan ugu
i suda tauf miamun i antung'a ungar yaba gin.

Garam muarutsa Arangan, da rinin wasang' i mia'an u.”

⁷ Ibinigi da ming'a agam garam muarutsa Arangan maranggam da tauf igi isu tauf bini funub. Da bitsinta' ming'a garam mamida i muarutsan maranggan, da

“Tauf aru garam tipa ungar tapuda rai ugu

* **2:5:** *garam utup mararam pumu'a Anutu wain* — Nan “garam pumu'a Anutu wain” igi wainggan ibi ‘pris’, garam nangan da tsarada nam da Anutu. Da ribigi iba iming' Aron utupan. Da nan “garam utup mararam pumu'a Anutu wain” igi wainggan ibi ‘holipela lain pris’ (nan Inglis: ‘holy priesthood’). **2:6:** Ais 28:16; 19:13; Dzb 38:6; Ef 2:20

isu tauf bini iyus tauf santan i antung'a
ungar yaba gin,”

⁸ da

“Arangan iwa' ibi tauf ming'a rib sanaban
da ampi bingan bung' autu fagan da
narua’.”

Ribarangan inang da wasu ringa mafrip da
Anutu u, ibinigi da ribarangan yutu fagan da
itu', i Anutu iraga da ini sib mung' i ribarangan
bung' anang nabinigi.

⁹ Da bitsinta' Anutu iraga agam sib i suda
Arangan utupan, da suda garam utup Anutu
wain pumu'a agi King gang', da suda garam
utup mararam tsira', da Anutu garaman da
sagatan runggan ragadan i suda i nanggan
rururungan, i agam bung' ani uwayant bini bini
santan Arangan nanga yaba i agam wasi. I
Arangan inu' agam sinung' nam mimindan
agam mpada gin ugu da iyu agam yatang' ba
gan puatsadan gan bini yusan.

¹⁰ Mung' da agam anung' impa ibi garam utup
bitsinta', da bitsinta' aruani da agam impa ibi
Anutu ampanggan. Mung' da agam anung' iyu
Anutu nanggan maran ntu'an u, da bitsinta'
aruani da agam iyu Arangan nanggan maran
ntu'an sib.

Agi Nayung Rururungan Wasa' i Rib Faing' Aga

¹¹ Dzi rinung' ruas, agam impa intap ani ibi
garam gamp mangan da garam marawampua.
Ibinigi da dzi gaib runggang' da agam ibiani,

2:7: Mnt 118:22; Mt 21:42; Mk 12:10; Lk 20:17; Ap 4:11; Ef 2:20;
Dzb 38:6; Ais 19:13 **2:8:** Ais 8:14 **2:9:** Kis 19:5-6; Ais 43:20

2:10: Hos 2:23

agam warim barum da nam maisan santan wangun ratar gan, i uwayant tuasarunigi inang da irut agam ganunggam yis ruan.

¹² Agam wayung rururungan angu wasa' i garam mara-utu. I gubu' ribarangan dzura nan umpur i agam bida agam nanga asub, da ribarangan bung' atsanga agam gumam bini nangan da narim bingan tsira' da Anutu da gubu' gan tipa badan aga i raruda garam gar.

¹³ Agam nanggam mpadan narim bingan tsira' da Nifutsarif. Ibinigi da watang' warang' i gabman gudzun rusan santan, king tsira' suda miamun i garam santan

¹⁴ da kiap ruas aru king tangindan i rima nam maisan munga' gan da rib atsung'a uwayant maisan da tsarifa rib atsung'a uwayant bini binganggan.

¹⁵ Anutu maran yari i agam atsung'a uwayant bini, da sanab bini bida nig natsungin garam brabru'an nifun da gubu' nida nan ruta uwayant ma'an.

¹⁶ Agam wanang da wayung wabi rib mamida i mpada bida nam maisan mama' guman. Da bitsinta' agam anung' bunida bina', "Aruani da aga mpa uta'," da agam fadan da nanga asub mara maran. Ima', wayung abi Anutu mama' gum rusan.

¹⁷ Agam watsarif garam sib angu, da maram wari i raim rusam da nafum rusam santan ming'a Anutu utupan. Warat i Anutu da watang' warang' i Arangan, da warim bingan tsira' da king.

¹⁸ Agam mama' gum uta', agam watang'

warang' i garam gudzun mpada tayang' agam, da watsung' ribarangan nanggan bini. Dzi anung' ini garam gudzun bini mantsing'a nan da agam angu u, ima'. Watang' warang' i garam gudzun nanga maisan i agam nabinigi.

¹⁹ I bida rib rima tsakia da garam mangan uta' angu, da aranga buaring'a barabin arigi, i wain, aranga maran fura Anutu, da Anutu maran yari i uwayant bida nig.

²⁰ Bida agam nanga uwayant maisan da rib isa agam, da agam buaring'a tsakia arigi, da manga butsarifa agam in? Da bitsinta' bida agam nanga uwayant bini da uda tsakia gin, da agam buaring'a barabin arigi, da Anutu maran yari i uwayant bida nig.

²¹ I Anutu inu' agam sib i buaring'a barabin da gubu' agam nanga uwayant bini, i wain, Kristus ibinigi iyu tsakia i rima agam sib. Da Arangan isanting' agam sib i uwayantan igi i agam atsung'a Arangan faga mpiampan.

²² Arangan anung' inang asub mangan ma ini nan umpur mangan u.

²³ Rib ini nan maisan i rasuda Arangan, da bitsinta' Arangan anung' itip ini ribigi nanggan maisan munga'. Arangan iyu tsakia, da bitsinta' anung' ini ngaung'a rib rima tsakia rutin igi, ima'. Arangan irim runggan i Aru raruda garam santan i sanab rururungan igi banganggan.

²⁴ Kristus itupri' gai mpara i ruan da ibuaring' agi maisan ga' i gan riniubitan. Arangan inang ibinigi i agi sang' i wa'a bida garam mampan i

anung' runanga uwayant maisan, da bitsinta' agi mpada marata' i atsung'a uwayant rururungan. Rib yis Arangan bini angu, da yaba i riniubit tsitsiara i ruan aru Aranga udan da Arangan inang agam itip iwa' bini.

²⁵ Mung' ugu da agam impa ibi dumpa yunga uta' uta' da atupa puatsi. Da bitsinta' aruani da agam itip iba sib da Garam Mpada Tayang' Dumpa da Sifa Ngants i agam ganunggam.

3

Nan Faidagin Fadan da Garam da Sagat Uda Ruan Sib

¹ I sanab bida nigida agam sagat gabun watang' warang' i gabum rusam. Da bida ribaranga gan faing' buginda i muarutsa Anutu nanggan, da tuasaranga natsangan uwayant bini finin rusan agam nangan da naparim i ruan ruta nan ma'an ming'a agam in

² da gubu' ribarangan raraba bida agam sagat nangan da yunga rururungan da mpada warang' i ribarangan.

³ Agam anung' girada riniuriats mana' angu u i uwayant fira gudzum yusa ampap girada ruan da atsufa rini gira gol da nam bini bini, ima'.

⁴ Da bitsinta' agam wagira ganunggam wasa' i rini gira mamida i ntsupan i uwayant bida mantsing'a nan da mpada wangun nufan. Rini gira bida nigida iwa' bini funub i Anutu maranggan.

⁵ I sanab bida niggi da sagat mararam ruas aru mpada mung' da rima maran i nam bini bini Anutu nida nangan ugu inang da igira runggan i uwayant bida niggi da yatang' warang' i gabun rusan,

⁶ ibi Sara yatang' warang' i nan Abraham nidand da ifaring' arangan "garam tsira'." Bida agam nanga uwayant bini da mamida i rata nidzun i nam mangan, da agam iwa' ibi Sara narun rusan.

⁷ Agam garam uda finim, agam wasru' bini i finim rusam wangungan da warut wampa bini, i sagat riniurungan anung' isang' ibi garaman u. Da agam watsarif ribarangan da wanang uwayant bini, i wain, sagat ruas impru' ibinigi bung' arut agam nayu nam mpada maran ta'an aru Ramang' Anutu rima da gan narun rusan agi i gan maraampi gan. Watsung' uwayant bida niggi i nam mangan anung' muntida sib i agam nanggam udagin.

Uda Tsakia i Uwayant Bini Nangan

⁸ Nan ani bampanggan ibiani, agam santan wangungan nasu bitsinta', da wagaib rib fain, da maram wari i runggam ntua', da maram wantu' i garam santan, da warasu runggam.

⁹ Bida garam faing' nanga maisan i agam, da agam anung' rima munga' u. Bida rib nida nan maisan i agam, da agam anung' nida i nanggan maisan munga' u. Da bitsinta' agam wayugin da Anutu i nanga bini i ribarangan, i wain, Anutu inu' agam i nanga bida niggi, i agam uda nam bini bada ming'a Ramang' Anutu gin.

¹⁰ I nan akaran ini,

“Bida garam mangan maran fura i nanggan
mpadan wa'a bini,
da nida tsanganda gubu' bini,
da nanang nabiani, arangan anung' nida nan
maisán
da anung' nida nan umpur u.

¹¹ Arangan narim barun da uwayant maisán
da natsung' uwayant bini angu.

Arangan nanang runggan nawa' nabi garam
rima wangun mpru'an da garam da sagat
faing'

da nanang gum babampafan i atsung'a
uwayant bida nigí.

¹² I wain, Nifutsarif inang da impa tayang'
garam da sagat rururungan,
da inang da irim ringan i ribarangan
nanggan uda gin.

Da bitsinta' Nifutsarif irim ipiap i rib nanga
maisán.”

¹³ Bida agam nanga gum babampafan i nanga
uwayant bini, da manga bung' anang maisán i
agam?

¹⁴ Da bitsinta' bida agam nanga uwayant bini,
da agam uda tsakia gin, da agam nugum natsia'.
Bida rib faing' nanga nam i rima ratan da agam,
da agam anung' ratan i ribarangan u. Da agam
anung' runta fafun da wangum barabindan u.

¹⁵ Ming'a agam wangunggam da agam
watsarif Kristus runta' nasu agam Nifutsarifam
mararam. Da wampa mung' da gubu' santan i
dziwara i nam bini aru agam mpada rima

maram gin ani wainggan da rib santan aru guta agam gin igi.

¹⁶ Da bitsinta' agam wani nan igi ruta nan yafadan da nan tsarifan. Da gubu' sib angu da agam wampa rururungan i agam rinim anung' mia'an i gam uwayantam u, da garam tuasaru nida nan maisan da nan barun i uwayant bini agam nangan i atsung'a Kristus gin igi rinin bung' amia' i nan ribarangan nidan.

¹⁷ Bida Anutu nida agi uda tsakia i uwayant bini agi nangan, da nan ima'. Da bida agi uda tsakia i uwayant maisan agi nangan, nigis asub.

¹⁸ I wain, Kristus ibinigi iyu tsakia da imamp i uda agam badan da Anutu. Arangan garam rururungan, da bitsinta' iyu garam mais mais mumai gan da imamp i siata i nanggan maisan rai. Arangan imamp gubu' bitsinta' angu, da anung' isang' i tipa mampan u. Rib yis Arangan riniuriatsan funub, da bitsinta' Anutu inang Arangan marapayaman imunti marata' da impa ratar.

¹⁹ Arangan impa ibi marapayam da ifa i fisa i nan da marapayam mpada karabus.

²⁰ Marapayam tuasarigi anung' isu ringa mafrip da Anutu da Noa gubu' gan ugu. Da bitsinta' Anutu anung' irim nam munga' sung u, ima'. Arangan impa isang' Noa itip madzung gan sib. Da rib iru' angu isang' rib 8, tuasarangan yatang' ifa madzung da mpui tsira' yufi ribarangan da Anutu irim ribarangan sib da impa bini.

²¹ Da mpui arigi da iram iyab i mpui ruruban,

i wain Anutu irim agam sib da yu agam sinung' nam maisan i mpui ruruban. Mpui ruruban anung' yadzu' rini bubumpua i riniubit u, ima'. Mpui ruruban igi nam agam nanga i guta i Anutu i nanga agam wangunggam dzidziwandan.* Da Anutu irim agam sib i mpui ruruban igi iyab i sanab ra'a i Yisu Kristus ming'a garam mampan gampan,
²² da Kristus itip ifa gunungun sib, da ifa mpa Anutu banginggan bini. Da angira ruas da marapayam riniurun da nam riniurun sib angu yatang' warang' i Arangan.

4

Rib Muarutsan Inang da Yatsung' Anutu Sanaban

¹ Agi sru' gin sib i Kristus iyu tsakia i gan riniubitan, ibinigi da agam wangif uwayant bida nigi babampafan nasang' Arangan. I wain, bida garam mangan uda tsakia i gan riniubitan, da arangan itangin sanab asub rai sib.

² Ibinigi da gubu' aranga rumpadan da nidzungen, da arangan anung' rung' atsung'a garam gar nanggan wangun akatsan u, ima'. Arangan natsung' Anutu uwayantan.

³ I wain, agam iyung yatsung' garam mara-utu uwayantan ibasang' sib, uwayant bida uwayant arara'an, da wangun akatsan, da numa mpui

* **3:21:** *Mpui ruruban igi nam agam nanga i guta i Anutu i nanga agam wangunggam dzidziwandan* — Garam gudzupu' fain maran ifur nan ani wainggan ibiani, 'Mpui ruruban igi nan ragadan agam nangan da Anutu i nanga agam wangunggam dzidziwandan i Anutu maranggan.'

maran didiruntan yusan, da fada i nam ngumpun i numa mpui ngkianan yusan da arara'a i ruan, da uwayant isa Anutu nanggan faidagin udzi' i pumu'a anutu umpur.

⁴ Aruani da agam anung' irut rib mara-utu inang uwayant maisan ampi bingan ibi ribarangan nangan igi u, da ribarangan irunt fafun gin da ini nan maisan i agam.

⁵ Da bitsinta' Nifutsarif itip runggan sib i raruda garam mpada marata' da garam mampa sib. Da bampun aga da ribarangan bung' amunti' Arangan maranggan da nani da Arangan i wain idzuwai da ribarangan inang uwayant maisan bida nig.

⁶ I wain arigi da garam muarutsan ifis i sising' bini da garam tuasaru mampa sib igi da gubu' rung' mpada marata'. Hai, ribarangan riniuriatsan imamp ibi garam da sagat inang da inang asub da imamp i nanggan rarudan, da bitsinta' sising' bini iba i ribaranga ganunggan mpada maran ta'an bida Anutu runggan.

Agi Nanang Bini i Nam Bini Bini Anutu Riman da Agi

⁷ Gubu' nam santan nanga i ntsupan iba su uts sib wa. Ibinigi da agam wau uwayant bini da wampa tayang' uwayantam da nanggan mpadan, i agam sang'a i udagin bini da Anutu.

⁸ Agam maram wari i runggam ntua' nidzun angu, i wain, uwayant maran arida i rib faing' inang da ibuafir asub ampi bingan da iyus uwayant santan aga.

⁹ Da wais yaring i ruam da rib muarutsan faing' bida bada i ruta agam mpadan, da anung' pusupusan i nanga gum bida nig i u.

¹⁰ Anutu irim maraampi gan da nam riman ruga rugan da agam santan bitsinta' bitsinta' i agam nanga i guman gin. Ibinigi da agam bitsinta' bitsinta' wampa abi garam gum bini mpada tayang' Anutu maraampi gan igi i rima rib faing' sib in.

¹¹ Gubu' garam mangan fisa i nan, da arangan nafis i nan nabi fisa i Anutu runggan nifunggan rururungan. Gubu' garam mangan nanga gum i rima garam faing' sib, da arangan nanang gum i igi i Anutu riniurun gan nangan da rima rutin. I garam da sangat bung' arim bingan tsira' da Anutu i Yisu binganggan. Arangan isang' bingan tsira' da nampang ming'a ratar ntingan. Nan nidzun.

Agi Nugung' Natsia' i Buarin' a Barabin Bida Kristus

¹² Dzi rinung' rusang', barabin bits iwa' da agam ibi dzaf i intsa'a agam. Da bitsinta' agam anung' runta fafun da uda uwayant bida ani, nam maran mangan nidzun angu iwa' da agam, ima'.

¹³ Ming'a wasa' i nam intsa'an igi da agam ibuaring' barabin ibi Kristus ibuaring' ugu; ibinigi da agam nugum natsia'. I gubu' Kristus binganggan tsira' wa'a dzidziwan, da agam nugum bung' anuf da natsia' nayus angu.

¹⁴ Agam iyu Kristus binganggan, da bida rib nida nan maisan i agam i wain arigi, da agam nugum watsia', i wain, Anutu Marapayaman igi,

Marapayam nampang da bingan tsira', irut agam impai.

¹⁵ Bida agamam bits isa garam funub ma wapa nam ma nanga uwayant asub faing' ma usuda runggan i garam faing' nanggan, da arangan nayu tsakia gin. Da bitsinta' agam anung' nanga uwayant maisan bida nigi u, ima'! Agam wayung rururungan. Bida agam nanga uwayant maisan da uda tsakia gin, da nigi imais wasi.

¹⁶ Da bitsinta' bida agamam bits uda tsakia i sanab muarutsa Kristus, da arangan rinin anung' mia'an u, ima'. Arangan narim bingan tsira' da Anutu i ribigi ifaring' bingan Kristus iyab i arangan.

¹⁷ I wain, Anutu gubu' gan raruda garam inang i wa'an, da bung' awa' da Arangan utupan nasu miamun. Da bida nam rarudan igi wa'a i agi suda miamun, da bung' antsup nabianung' nampru' da rib mamida i atang'a warang' i Anutu sising' bini gan?

¹⁸ Da Anutu nanggan ini biani,
 “Bida garam rururungan wa'an da barabin da gubu' Anutu rima arangan sib,
 da bung' abubi anung' i garam rima barun da Anutu da nanga nam maisan?”

¹⁹ Ibinigi da bida garam fain buaring'a barabin atsung'a Anutu maranggan furan, da garam tuasarigi narim runggan santan nafa Anutu banginggan, i Arangan itip tuasarangan da iti inang nam santan Arangan nidan ugu. Da tuasarangan runais gudzun i nanga uwayant bini igi fadan.

5

Garam Gudzu Gudzun Nampa Tayang' Anutu Ampanggan Bini

¹ Aruani da dzi ni nida nan da agam garam gudzu gudzun ampan mararam gan. Dzi ni nan ani i wain, dzi garam gudzun mangan ibi agam, da dzi marangga' da dzi tsanga Kristus uda tsakia, da dzi bung' arut Arangan nayu bingan tsira' nida wa'a dzidziwan. Ibinigi da dzi ni ra'a i agam i nanga gum bida ani.

² Wampa tayang' Anutu ampanggan bini, i ribarangan impa ibi dumpa iyab agam banginggam. Wasang' dauman bida ampan fain usuda agam i nanga gum igi, ima'. Agam nugum watsia' i mpada tayang' ampan igi, nabi Anutu maran yari i agam nangan. Da agam anung' maram fura i nanga gum igi i uda nam ntsuman gin, a'a. Watsangan nabi agam maram yari iyus i nanga gum bida niggi.

³ Agam anung' tsanganda bida agam garam tsira' tsira' da agam rasuda ampan aru Anutu rima yaba agam banginggam ugu, ima'. Agam wanang uwayant bini angu, i ribarangan tsangandan da atsung'a gin.

⁴ Bida agam nanga bida niggi, da gubu' Garam Suda Gudzun i Garam Mpada Tayang' Dumpa wa'a dzidziwan, da agam bung' ayu bingan tsira' ming'a ratar i gum igi munga' gan, nabi dampun gudzun garam bada miamun i nam runtan udan.

Aggi Narim Rungang' Nafan da Anutu

⁵ I sanab bida nigi da agam garam rinifa' watang' warang' i garam gudzun rusam. Da agam garam muarutsan santan watsung' sanab rasuda runggam da atang'a warang' i ruam. I wain, Anutu nanggan ini ibiani, "Anutu inang da irasu garam tsarifa runggam, da bitsinta' Arangan inang da isu maraampi da garam rasuda runggam."

⁶ Ibinigi da agam warasu runggam da watang' warang' i Anutu banganggan riniurun. Da wa'a gubu' Arangan tagadan, da Arangan bung' ara' i agam.

⁷ Anutu inang da igaib agam. Ibinigi da agam wangu barabin gam santan agam buaring'an, da agam warim wafa i gan banganggan.

⁸ Agam uwayantam nadzidziwan bini da warim maram. Sadang, aru agam ipiapam, arangan iwa' ibi apu buman laion giriringa tsira'. Gubu' sib angu da iyung isau garam i gadan.

⁹ Wamunti babampaf i nanggan muarutsan da wasiat arangan. I wain, agam isru' gin ibi raim ruas muarutsan mpada intap santan ibuaring' tsakia isang' ibi arigi.

¹⁰ Anutu, maraampi wainggan, inu' agam i Kristus ugu, i agam ruta Arangan mpada Arangan puatsadan gan da binganggan tsira' ming'a ratar ntingan. Ibinigi da gubu' agam uda tsakia gubu' uts pas angu sib, da Arangan runggam bung' anang agam nawa' bini, da narim riniurun da agam nanggan muarutsan da nanang agam namunti babampaf.

¹¹ Arangan isang' nampang santan ming'a ratar ntingan. Nan nidzun.

Nan Bampam Sib

¹² Sailas, aru dzi tsanganda bida agi rainggang' nidzun muntida babampafan i nam muarutsan ugu, irim dzi sib i kakara nan uts ani da agam i rima riniurun da agam nanggam muarutsan da nida nan wasi bida nan dzi kakaran ani yaba i Anutu maraampi gan igi nan nidzun. Da wamunti babampaf in.

¹³ Ampan mararam mpada ming'a Babilon,* aru Anutu tagada sib mpru'an da agam ugu, irim gubu' wasa' gan da agam. Da dzi narunggang' Markus ibinigi irim gubu' wasa' gan.

¹⁴ Watsutsuf rugianggam ntua[†] i santing'a bida agam maram yari i ruam nidzun angu da irim wangum da ruam. Nan nufan narut agam rib muarutsa Kristus.

* **5:13:** *Babilon* — Garam mararuru ampi bingan maran ifur ibi bingan Babilon ani da isu nan maradzigin i bingan Rom. I wain, gubu' arigi da rib Rom uwayantan maisan nanga i ampan muarutsan isang' rib Babilon uwayantan maisan nanga i rib Israil mung' ugu. † **5:14:** *Watsutsuf rugianggam ntua'* — Nan “watsutsuf” igi yatsung' rib Yuda mpadan da gubu' arigi sanaban tsanganda ruan da maran arida i ruan.

Adzera Baibel
Portions of the Holy Bible in the Adzera Language of
Papua New Guinea
Hap Buk baibel long tokples Adzera long Niugini

copyright © 2009-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Adzera

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2026-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2026 from source files dated 14 May 2026

1546e90c-83f8-52de-99ec-bcac4c0552a1